LLAIS

Eich llais mewn iechyd a gofal cymdeithasol | Your voice in health and social care

Cyfarfod y Bwrdd

Dydd Mercher 28 Gorffennaf 2025

Lleoliad: Gwesty Ramada Plaza, Wrecsam
a hefyd ar Zoom

Aelodau:

Medwin Hughes	Cadeirydd
Grace Quantock	Dirprwy Gadeirydd
Alyson Thomas	Prif Weithredwr
Bamidele Adenipekun	Anweithredol
Jack Evershed	Anweithredol
Karen Lewis	Anweithredol
Rajan Madhok	Anweithredol
Jason Smith	Anweithredol

Ymddiheuriadau:

Mwoyo Makuto	Aelod Cyswllt

Yn bresennol:

Richard Bevan	Ysgrifennydd y Bwrdd
Ben Eaton	Cyfarwyddwr Strategol Strategaeth Sefydliadol ac Ymgysylltu
Joanne Bolton	Cyfarwyddwr Strategol Gweithrediadau a Gwasanaethau Corfforaethol
Geoff Ryall-Harvey	Cyfarwyddwr Rhanbarthol, Gogledd Cymru
Israa Mohammed	Rhaglen Aelodau Bwrdd Uchelgeisiol
Sara Glover	Asiantaeth Stop, Collaborate and Listen
Dr Kim Ozano	Asiantaeth Stop, Collaborate and Listen

Draft

Croeso, cyflwyniadau

1.1 Croesawodd y Cadeirydd bawb i'r cyfarfod, gan gynnwys y rhai sy'n ymuno â'r cyfarfod ar-lein ac yn arsylwi'r cyfarfod.

Datganiadau o Fuddiant

2.0 Esboniodd Jason Smith (Aelod Anweithredol) fod ei ddatganiad o fuddiant wedi'i ddiweddaru oherwydd newidiadau diweddar. Roedd hyn yn cynnwys gwaith gyda Practice Solutions.

Sbotolau ar ein gweithgareddau: Gofal cymdeithasol

3.0 Rhoddodd Ben Eaton, Cyfarwyddwr Strategol Strategaeth Sefydliadol ac Ymgysylltu trosolwg o'r gweithgaredd yr oedd Llais wedi bod yn ymgymryd ag ef ers ei sefydlu o ystyried bod cylch gwaith y sefydliad yn cwmpasu gofal cymdeithasol yn ogystal â gwasanaethau'r GIG.

3.1 Esboniwyd bod angen i Llais greu perthnasoedd newydd a dysgu meysydd gwaith newydd. Roedd hyn yn cynnwys adeiladu partneriaethau newydd a sicrhau bod trefniadau Llais yn y lle gorau i ymgysylltu â'i gylch gwaith ehangach.

3.2 Yn fewnol, roedd gwaith wedi'i wneud ar strwythurau a rolau arweiniol. Roedd Claire Taylor, Cyfarwyddwr Rhanbarthol dros dro Castell-nedd, Port Talbot ac Abertawe, wedi'i phenodi'n arweinydd strategol ar gyfer gofal cymdeithasol. Roedd Mwoyo Makuto wedi'i phenodi'n Bennaeth y Proffesiwn Eiriolaeth Cwynion gyda ffocws clir ar ofal cymdeithasol.

3.3 Hefyd, roedd rhaglen o ddatblygu a dysgu staff wedi'i llunio a'i chyflwyno i sicrhau bod yr holl staff yn cael y wybodaeth ddiweddaraf am wasanaethau a datblygiadau gofal cymdeithasol.

3.4 Amlinellodd y Cyfarwyddwr Strategol Strategaeth Sefydliadol ac Ymgysylltu rhai o'r themâu allweddol a oedd yn codi drwy ein hymgysylltu â phobl Cymru. Roedd y materion hyn yn cynnwys:

- pryder am gartrefi gofal a gofal diwedd oes
- diffyg cefnogaeth i bobl â phryderon iechyd meddwl, yn enwedig Gwasanaethau Iechyd Meddwl Plant a'r Glasoed (CAMHS) a chymorth i bobl ag anableddau dysgu
- diffyg parhad gofal gan gynnwys yr un gofalwyr neu ofalwyr a enwir sy'n darparu cymorth, argaeledd gweithwyr gofal,

Draft

- cyfathrebu gwael
- diffyg seibiant ac aros hir am asesiadau
- arafwch integreiddio rhwng gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol.

3.5 Roedd gweithgareddau ymgysylltu hefyd wedi clywed pethau cadarnhaol am wasanaethau gofal cymdeithasol. Roedd y rhain yn cynnwys staff ymroddedig, gofal cydweithredol mewn rhai ardaloedd, gwybodaeth a chefnogaeth leol dda, a gwella cyfathrebu, eto mewn rhai ardaloedd.

3.6 Roedd Llais wedi bod yn ymgysylltu â phartneriaid i gynrychioli'r hyn a glywyd trwy ein hymgysylltiadau. Roedd gwaith ein sefydliad i feithrin gweithgarwch partneriaeth newydd trwy ein rhanbarthau wedi canolbwyntio ar weithio gydag awdurdodau lleol fel partneriaid allweddol, yn ogystal ag asiantaethau eraill.

3.7 Yn genedlaethol, roedd ein tîm Cymru gyfan wedi bod yn canolbwyntio ar weithio gyda phartneriaid ar lefel genedlaethol fel Gofal Cymdeithasol Cymru, Arolygiaeth Gofal Cymru a Chymdeithas Cyfarwyddwyr Gwasanaethau Cymdeithasol.

3.8 Roedd ymgysylltu yn rhanbarthol hefyd wedi digwydd gyda Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol, ond roedd manteision hyn, hyd yn hyn, wedi bod yn amrywiol. Awgrymwyd y byddai angen rhagor o waith ar wneud y mwyaf o'r effaith y gallai Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol ei chael rhwng partneriaid wrth fframio a darparu gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol integredig.

3.9 Roedd Llais hefyd wedi dod yn un o sylfaenwyr Rhwydwaith y Gynhadledd Gofal Cymdeithasol Cenedlaethol (NSCC). Roedd y Rhwydwaith yn ofod trawsnewidiol a oedd yn ceisio dod â'r gymuned gofal cymdeithasol yn agosach at ei gilydd. Roedd yn cynnig mewnwelediadau, enghreifftiau o ymarfer arloesol ac roedd yn gymuned gefnogol gyda'r nod o gyflawni rhagoriaeth gofal cymdeithasol.

3.10 Croesawodd y Bwrdd y diweddariad a'r ffocws ar ofal cymdeithasol a gwasanaethau mewn cymunedau lleol. Awgrymwyd, er bod meysydd amlwg i barhau i geisio dylanwadu ar bartneriaid a darparwyr gan ddefnyddio'r adborth a dderbyniwyd, roedd yna hefyd

Draft

enghreifftiau o welliant ac arfer da fel y cadarnhawyd gan y Gwobrau Gofal Cymdeithasol diweddar, yr oedd Llais wedi'u noddi.

3.11 Awgrymwyd y dylid nodi'r gwaith hwn ymhellach a'i ddathlu. Yn aml, roedd y prosiectau yn brosiectau ar raddfa fach, a oedd yn gweithio ar lefel leol, ond gallai fod o fudd i ledaenu modelau effeithiol a rhannu profiadau'n ehangach.

3.12 Cytunwyd y byddai'r Cyfarwyddwr Strategol Strategaeth Sefydliadol ac Ymgysylltu yn edrych ar waith gyda phartneriaid i ddathlu llwyddiant ymhellach.

3.13 Rhoddodd Alyson Thomas, Prif Weithredwr, enghraifft o'r gwaith sy'n cael ei wneud ym Mhowys o ran rôl canolfannau dydd a datblygu trefniadau cymunedol yn dilyn pandemig COVID-19. Cytunwyd y byddai'r Prif Weithredwr yn ymgysylltu â Chyfarwyddwr Rhanbarthol Powys i gael y wybodaeth ddiweddaraf am y cynnydd a rhannu hyn gyda'r Bwrdd.

3.14 Tynnodd aelodau'r bwrdd sylw at nifer o faterion sy'n peri pryder. Roedd y rhain yn cynnwys nad oedd trosiant staff uchel yn beth newydd a bod telerau ac amodau ar gyfer llawer o staff gofal cymdeithasol yn golygu ei bod yn anodd eu cadw yn y tymor hwy. Fodd bynnag, roedd angen rhagor o wybodaeth am y cymorth a'r dysgu ar gyfer datblygu a throsglwyddo gwybodaeth a sgiliau, gan gynnwys mynediad at gymwysterau, ar gyfer staff gofal cymdeithasol, gan y gallai hyn annog staff i aros.

3.15 Tynnwyd sylw hefyd at y ffaith bod llawer o bobl o'r farn bod gwasanaethau wedi'u cynllunio'n ganolog a'u bod yn rhy aml yn gweithio i sefydliadau yn hytrach na diwallu anghenion pobl. Awgrymwyd bod angen ystyried ymhellach rymuso pobl a gweithio gyda phartneriaid i alluogi pobl i fwydo eu barn a'u syniadau.

3.16 Hefyd, cydnabuwyd y dylai gwasanaethau i bobl gael eu teilwra'n unigol i gefnogi anghenion pobl, yn hytrach na bod yn un cynnig i ddiwallu anghenion llawer o bobl. Roedd aelodau'r Bwrdd o'r farn ei bod yn gadarnhaol lefel yr ymgysylltu sy'n digwydd ar faterion gofal cymdeithasol, ac i'w deall yn well er mwyn ceisio gwneud gwahaniaeth yn y dyfodol.

Draft

3.17 Dywedodd y Prif Weithredwr fod trafodaethau yn cael eu cynnal gyda Gofal Cymdeithasol Cymru, a oedd yn ymdrin â llawer o'r themâu allweddol hyn. Roedd digwyddiad Bwrdd i Fwrdd yn cael ei gynllunio ar gyfer dechrau 2026 a byddai'n bwysig cael trafodaethau ynghylch sut y gallai ein 2 sefydliad cydweithio i ymateb i'r materion yr oedd pobl yn tynnu sylw atynt.

3.18 Cytunwyd y byddai'r Prif Weithredwr ac Ysgrifennydd y Bwrdd yn cadarnhau'r cynigion ar gyfer y sesiwn bwrdd-i-fwrdd.

3.19 Diolchodd y Cadeirydd i'r Cyfarwyddwr Strategol Strategaeth Sefydliadol ac Ymgysylltu am y papurau a hefyd holl staff Llais a fu'n cymryd rhan weithredol yn y gwaith hwn.

3.20 Roedd y Cadeirydd hefyd yn edrych ymlaen at ddatblygiad parhaus ein gwaith partneriaeth a'r sesiwn Bwrdd i Fwrdd arfaethedig gyda Gofal Cymdeithasol Cymru yn gynnar yn 2026.

A25-07-01: Y Cyfarwyddwr Strategol Strategaeth Sefydliadol ac Ymgysylltu i edrych ar waith gyda phartneriaid i ddathlu llwyddiant ymhellach. **Gweithredu: Ben Eaton**

A25-07-02: Y Prif Weithredwr i ymgysylltu â Chyfarwyddwr Rhanbarthol Powys i gael y wybodaeth ddiweddaraf am drefniadau canolfannau dydd ym Mhowys a rhannu hyn gyda'r Bwrdd. **Gweithredu: Alyson Thomas**

A25-07-03: Y Prif Weithredwr ac Ysgrifennydd y Bwrdd i gadarnhau'r cynigion ar gyfer y sesiwn Bwrdd i Fwrdd gyda Gofal Cymdeithasol Cymru. **Gweithredu: Alyson Thomas a Richard Bevan**

Ymchwil 'Adolygiad o ofal cymdeithasol yng Nghymru' - cyflwyniad

4.0 Amlinellodd Dr Kim Ozano a Sarah Glover o Asiantaeth Stop, Collaborate and Listen yr ymchwil a gynhaliwyd ar ofal cymdeithasol yng Nghymru, ar ran Llais. Nod cyffredinol y gweithgaredd hwn oedd gwneud i wasanaethau ganolbwyntio’n fwy ar bobl, galluogi pobl i ddeall gwasanaethau gofal cymdeithasol a'r hyn y maent yn ei ddarparu yn well ac yn y pen draw helpu pobl i fyw bywydau gwell a mwy bodlon.

Draft

4.1 Roedd yr ymchwil wedi canolbwyntio ar straeon pobl. Roedd nifer o drafodaethau grŵp ffocws a gweithgareddau ymgysylltu wedi cael eu cynnal ledled Cymru.

4.2 Tynnwyd sylw at y ffaith nad oedd llawer o bobl yn glir am beth yw gofal cymdeithasol a gwasanaethau cymdeithasol, beth maen nhw'n ei ddarparu a sut i gael mynediad atynt iddyn nhw eu hunain a'u teuluoedd.

4.3 Roedd dryswch ac ansicrwydd hefyd ynglŷn â modelau talu a thaliadau uniongyrchol a sut i lywio'r system hon a chael mynediad at y cymorth sydd ei eisiau a'i angen.

4.4 Ychwanegodd aelod o'r Bwrdd fod hyn yn cael ei gymhlethu gan oblygiadau treth ansicr, yn enwedig o ran taliadau uniongyrchol. Roedd hwn yn faes yr oedd angen edrych arno ar frys.

4.5 Roedd pryder sylweddol hefyd am y ddibyniaeth ar ofalwyr di-dâl a'r effaith negyddol ar eu hiechyd a'u lles. Awgrymwyd y byddai'r system gofal yn gwbl anfforddiadwy a byddai'n chwalu heb ofalwyr di-dâl a'r gefnogaeth a ddarparwyd ganddynt.

4.6 Nodwyd bod y system gofal cymdeithasol yn un o dan bwysau sylweddol, er bod rhai enghreifftiau o ofal a chefnogaeth gadarnhaol, cyfathrebu da a chydlynu o hyd. Fodd bynnag, roedd anghysondeb yn y ddarpariaeth gwasanaeth a'r safonau gwasanaeth yn wahanol yn dibynnu ar ble roeddech chi'n byw.

4.7 Roedd pocedi o arloesi a datblygiad, ond nid oedd y rhain bob amser yn cael eu rhannu neu eu symud ymlaen ym mhobman.

4.8 Roedd adroddiadau o fylchau sgiliau ac anghysondeb dysgu a datblygiad. Cafwyd enghreifftiau hefyd o brosiectau cadarnhaol sy'n arwain timau datblygu a newid ac arweinyddiaeth ledled Cymru sy'n ceisio effeithio ar newid cadarnhaol mewn gwasanaethau i wella profiadau pobl o ofal.

4.9 Roedd tystiolaeth o fuddsoddiad mewn dysgu a hyfforddiant a hefyd ymrwymiadau ar gyfer cyflog ac amodau gwaith tecach, gyda thystiolaeth o gynnydd yn y maes hwn. Roedd hyn wedi'i helpu gan ymgysylltu gweithredol gofalwyr a theuluoedd a darparwyr trydydd sector.

Draft

4.10 Roedd tystiolaeth hefyd bod gwasanaethau'n cael eu gwella, eu cysylltu'n well a'u hintegreiddio pan oedd partneriaethau lleol yn amlwg yn cydweithio er budd defnyddwyr gwasanaeth trwy lywodraethu cydweithredol a gweithgorau.

4.11 Tynnwyd sylw at y ffaith bod gwasanaethau a chefnogaeth i blant a phobl ifanc yn faes ar gyfer mwy o ffocws. Roedd angen hyn er mwyn sicrhau bod rhwydweithiau'n cael eu cefnogi a chodi eu hymwybyddiaeth am sut i gael mynediad at wasanaethau a chymorth, yn enwedig wrth i lawer drosglwyddo o wasanaethau pobl ifanc i wasanaethau oedolion.

4.12 Roedd yn bwysig bod pobl iau yn rhan o'r sgyrsiau hyn gan eu bod wedi mynegi'n glir eu bod eisiau bod yn rhan o gynllunio a gwneud penderfyniadau. Roedd angen trafodaethau ynglŷn â sut y gellid ymgysylltu â phlant a phobl ifanc yn well.

4.13 Croesawodd aelodau'r Bwrdd trosolwg o'r ymchwil a'r negeseuon allweddol a ddarparwyd. Roedd aliniad clir â'r adborth a dderbyniwyd yn uniongyrchol trwy weithgaredd ymgysylltu Llais. Croesawyd y dulliau sy'n berson-ganolog ac sy'n seiliedig ar gryfderau a amlygwyd gan yr ymchwil hefyd i hyrwyddo newid cadarnhaol a meithrin arloesedd er budd pobl Cymru.

4.14 Ychwanegodd aelod o'r Bwrdd y gallai'r system iechyd a gofal cymdeithasol, yn enwedig mewn cymunedau gwledig, gael ei gor-ffurfioli weithiau trwy strwythurau a phrosesau yn hytrach na cheisio grymuso pobl a chaniatáu iddynt arwain a gyrru'r sgyrsiau am wasanaethau a chymorth sy'n gwneud gwahaniaeth iddynt.

4.15 Tynnodd aelodau'r Bwrdd sylw yn arbennig at bwysigrwydd gweithio gyda phobl ifanc a'u teuluoedd i ddeall eu hanghenion yn well. Maes pwysig i feddwl amdano oedd y gofyniad i rai pobl ifanc dderbyn gofal y tu allan i'r sir, yn aml rywfaint o bellter i ffwrdd o'u teuluoedd a'u grwpiau cyfeillgarwch. Roedd hyn yn cael ei ystyried fel mater arbennig yng Ngogledd Cymru ac ardaloedd eraill ar y ffin â Lloegr.

4.16 Tynnodd y Bwrdd sylw at natur ddefnyddiol a threiddgar cynnwys y cyflwyniad ac roedd ganddo ddiddordeb arbennig yn y trosolwg o bartneriaethau, yn enwedig Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol, a'r

Draft

trefniadau presennol ar gyfer rhannu arfer da a dysgu. Hefyd, y dulliau a ddefnyddir i gasglu gwybodaeth, nid yn unig meintiol, ond data ansoddol a sut mae hyn yn cael ei ddefnyddio i fframio a llywio penderfyniadau.

4.17 Tynnodd y Prif Weithredwr sylw at y ffaith y gellid codi llawer o'r themâu hyn trwy ystod o uwchgynadleddau gofal cymdeithasol a gynlluniwyd ym mhob rhanbarth yn ystod y flwyddyn i ddod. Hefyd, byddai'r cyfarfod ar y cyd Bwrdd-i-Fwrdd a gynlluniwyd gyda Gofal Cymdeithasol Cymru yn gyfle i archwilio'r themâu hyn ymhellach.

4.18 Diolchodd y Cadeirydd i'r cyflwynwyr am eitem addysgiadol iawn a phwysleisiodd y byddai'r adborth yn ddefnyddiol iawn wrth fwrw ymlaen â'n gwaith pwysig yn y system iechyd a chymdeithasol, gan sicrhau ei fod yn cael ei lywio gan bobl a'i gynllunio o amgylch eu hanghenion.

4.19 Daeth y Cadeirydd â’r drafodaeth i ben drwy dynnu sylw at yr angen am ymchwil bellach ar lefelau lleol a chenedlaethol ac awgrymodd y gellid ymgysylltu ymhellach ag Ymchwil Iechyd a Gofal Cymru.

Adroddiad gan y Cadeirydd

5.0 Rhoddodd y Cadeirydd adroddiad llafar i'r Bwrdd ar ei ymrwymiadau a'i weithgareddau ers y cyfarfod diwethaf. Fel rhan o'r adroddiad hwn, cadarnhaodd y Cadeirydd fod Llais wedi cyflwyno sesiwn graffu cyffredinol gyda'r Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn y Senedd ym mis Mehefin 2025.

5.1 Roedd y sesiwn hon wedi mynd yn dda ac wedi rhoi cyfle i godi proffil rôl Llais ymhellach, a'r gwaith a wnaed hyd yn hyn. Diolchodd y Bwrdd i'r holl gydweithwyr a fu'n rhan o'r paratoi a'r ymgysylltu yng nghyfarfod y pwyllgor.

5.2 Tynnwyd sylw hefyd at y ffaith y byddai gwaith yn cael ei wneud yn y sefydliad a gyda'n partneriaid i fod yn glir ar ein dulliau sefydliadol sy'n arwain at etholiad nesaf y Senedd yn 2026. Roedd hyn er mwyn i Llais allu cynrychioli lleisiau a safbwyntiau pobl Cymru orau drwy wneud yn siŵr bod sylwadau ac adborth Llais yn cael eu deall yn glir ac y gallai ddylanwadu ar faniffesto yn barod ar gyfer yr ymgyrchoedd etholiadol.

Draft

5.3 Adroddodd y Cadeirydd hefyd ei fod ef, ynghyd â'r Prif Weithredwr, wedi cwrdd ag Ysgrifennydd y Cabinet dros Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn ystod yr wythnosau diwethaf yn ogystal â chyfarfodydd eraill gyda chynrychiolwyr o Lywodraeth Cymru a chyrff partner eraill.

Adroddiad gan y Prif Weithredwr

6.0 Derbyniodd y Bwrdd ddiweddariad ar faterion ar draws Llais gan y Prif Weithredwr.

6.1 Tynnodd y Prif Weithredwr sylw at ystod o weithgareddau a gynhaliwyd ers cyfarfod diwethaf y Bwrdd gan gynnwys y sesiwn graffu gyda'r Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol, fel yr amlinellir yn adroddiad y Cadeirydd. Tynnodd y Prif Weithredwr sylw at y gwaith a wnaed gyda'r Swyddfa Gofal a Chymorth Cenedlaethol i gryfhau lleisiau pobl a'r gwaith diweddar a wnaed mewn partneriaeth yn y Sioe Frenhinol.

6.2 Tynnodd y Prif Weithredwr sylw at ddatganiad safbwynt Llais a'r ymateb i'r ymgynghoriad ar wasanaethau deintyddol yng Nghymru, gan nodi bod rhagor o wybodaeth yn cael ei cheisio am yr amserlen ar gyfer gwneud newidiadau i'r contract deintyddol yn dilyn ymgynghoriad.

6.3 Roedd gwaith pellach hefyd wedi mynd rhagddo i sicrhau bod lleisiau pobl yn parhau i gael eu clywed yn yr adolygiad o wasanaethau mamolaeth a newyddenedigol ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe ac yn ehangach. Cymerwyd camau hefyd i wirio'r gweithredu ar gyflwyno tystysgrifau colli baban yng Nghymru. Byddai diweddariadau pellach yn cael eu darparu pan fydd amserlen yn cael ei gwneud yn glir.

6.4 Adroddodd y Prif Weithredwr fod adolygiad barnwrol y Gwasanaeth Adfer a Throsglwyddo Meddygol Brys wedi adrodd, ac roedd y cais am yr adolygiad wedi'i wrthod. Deallwyd y gallai'r canlyniad fod yn destun apêl a byddai diweddariadau pellach yn cael eu rhoi wrth iddo ddod yn gliriach.

6.5 Nododd y Bwrdd ganlyniad yr adolygiad a bod y dyfarniad wedi nodi'n glir bod y Cydbwyllgor Comisiynu wedi rhoi sylw dyledus i'r sylwadau gan Llais. Roedd y barnwr hefyd wedi nodi bod Llais wedi

Draft

gwneud sylwadau helaeth yn y broses, gan ddod i'r casgliad nad oedd unrhyw dorri gofynion ymgynghori ar ran y Cyd-bwyllgor Comisiynu.

6.5 Eglurodd y Prif Weithredwr y byddai'r dysgu i Llais o'r broses o adolygiad barnwrol yn cael ei ddatblygu mewn nodyn briffio. Byddai'r cyngor cyfreithiol ac unrhyw oblygiadau yn llywio canllawiau i staff Lais.

6.6 Eglurwyd bod Llais yn fewnol wedi cynnal ystod o adolygiadau effeithiolrwydd yn ddiweddar i wneud yn siŵr bod strwythur gweithredol a rheoli Llais yn y sefyllfa orau i'w gyflawni. Byddai trefniadau wedi'u haddasu yn cael eu rhoi ar waith ar gyfer y Tîm Gweithredol a Tîm Arwain wedi'i ail-fframio.

6.7 Nododd y Bwrdd adroddiad y Prif Weithredwr.

A25-07-04: Y Prif Weithredwr i drefnu datblygu nodyn briffio ar y broses adolygu farnwrol, gyda chyngor cyfreithiol ar unrhyw oblygiadau sy'n llywio canllawiau i staff Llais. **Gweithredu: Alyson Thomas**

Perfformiad yn erbyn ein Cynllun Blynyddol – Chwarter 1 2025/26

7.0 Rhoddodd y Cyfarwyddwr Strategol Strategol Strategaeth ac Ymgysylltu diweddariad ar y perfformiad yn erbyn ein cynllun blynyddol ar gyfer chwarter 1 2025/2026.

7.1 Esboniwyd mai nod yr adroddiad oedd rhoi trosolwg cynhwysfawr i'r Bwrdd o berfformiad sefydliadol ar gyfer y flwyddyn hyd yn hyn, gan gynnwys data perfformiad manwl a chanlyniadau o chwarter cyntaf 2025 (Ch1).

7.2 Cyflwynodd ddadansoddiad manylach o weithgareddau, cyflawniadau mesuradwy, ac effaith gwaith gydag unigolion a chymunedau. Parhaodd y gwaith i ddatblygu cyfres o ddangosfyrddau a fyddai'n crynhoi'n weledol ac yn cynrychioli gwybodaeth allweddol.

7.3 Amlinellodd y Cyfarwyddwr Strategol Strategol Strategaeth ac Ymgysylltu fod 4 o bob 5 blaenoriaeth o Gynllun Blynyddol Llais wedi'u hasesu fel rhai gwyrdd a'u bod ar darged. Fodd bynnag, aseswyd maes blaenoriaeth 5 – tyfu a gwella fel sefydliad fel ambr.

Draft

Roedd nifer o fentrau wedi dechrau yn hwyrach na'r disgwyl. Fodd bynnag, arhosodd perfformiad yn wyrdd yn gyffredinol ar gyfer y chwarter cyntaf.

7.4 Aseswyd bod gweithgareddau'r chwarter cyntaf yn gyfnod o gyflawniad ystyrlon ac effaith weladwy i Llais, gyda llawer o allu Llais yn canolbwyntio ar waith a oedd eisoes yn gwneud gwahaniaeth ledled Cymru.

7.5 Fodd bynnag, roedd gofynion heb eu cynllunio, swyddi gwag staff, a newidiadau mewn rolau allweddol wedi gofyn am hyblygrwydd ac ymateboldeb. O ganlyniad, roedd rhai prosiectau datblygu tymor hwy wedi symud ymlaen yn arafach nag a fwriadwyd. Er gwaethaf hyn, roedd sylfeini cryf bellach ar waith i gyflymu cynnydd yn y chwarter nesaf.

7.6 Amlinellodd y Cyfarwyddwr Strategol hefyd wybodaeth am lefelau'r cynrychioliadau a wnaed ac ymgysylltiadau â sefydliadau partner. Amlygwyd themâu parhaus trwy'r gwaith hwn.

7.7 Roedd hyn yn cynnwys mynediad at wasanaethau iechyd meddwl, mynediad at ofal canser, amseroedd aros am asesiadau niwrowahanol, rhywfaint o ddiffyg integreiddio neu ddealltwriaeth rhwng gwasanaethau, enghreifftiau o gyfathrebu gwael ac ansawdd gofal, yn enwedig ar rai wardiau'r GIG, mynediad at wasanaethau meddygon teulu a mynediad at wasanaethau i bobl a oedd yn ddigartref.

7.8 Amlinellwyd yr ymgysylltu a'r cyfranogiad mewn fforymau lleol a digwyddiadau Llais Lleol. Roedd adborth wedi dangos bod pobl yn teimlo eu bod yn cael eu gwerthfawrogi trwy gael eu hysbysu ar ôl cymryd rhan, gyda rhai rhanbarthau yn treialu prosesau dilynol newydd i "gau'r ddolen" a dangos sut roedd adborth wedi gwneud gwahaniaeth. Helpodd y dull hwn i adeiladu ymddiriedaeth ac annog cyfranogiad pellach.

7.9 Roedd Llais hefyd wedi mynychu a chymryd rhan mewn amrywiaeth o ddigwyddiadau cenedlaethol eisoes yn y chwarter cyntaf. Roedd mwy o ymgysylltiad wedi'i gynllunio ar gyfer y cyfnod nesaf gan gynnwys cymryd rhan yn yr Eisteddfod Genedlaethol yn Wrecsam.

Draft

7.10 Nododd aelod o'r Bwrdd heriau cynhwysedd a gafodd eu hwynebu wrth gyflawni'r rhaglen waith arfaethedig. Esboniodd y Prif Weithredwr fod effaith wedi bod ar ôl i rai staff adael Llais o dan y Cynllun Rhyddhau Cynnar Gwirfoddol. Fodd bynnag, roedd nifer o rolau newydd wedi'u cynllunio o ganlyniad ac roeddent yn symud ymlaen trwy brosesau datblygu a recriwtio.

7.11 Croesawodd y Bwrdd yr adroddiad, a'r cynnydd a wnaed. Awgrymwyd y gellid ychwanegu rhagor o wybodaeth at yr adroddiad ynglŷn ag asesiad y sefydliad o'n heffaith a'r hyn yr oedd wedi'i olygu i'r rhai yr oeddem wedi cael eu cefnogi.

7.12 Eglurodd y Cyfarwyddwr Strategol y byddai'r rhaglen – 'Yr iechyd a'r Gofal Cymdeithasol a Garem' – yn cynorthwyo gyda'r adroddiadau hyn a byddai'r lefelau ymgysylltu, effaith ac adborth y rhaglen hon yn cael eu hychwanegu at yr adroddiadau chwarterol yn y dyfodol.

7.12 Tynnodd aelod o'r Bwrdd sylw hefyd at ymgynghoriadau cyfredol y GIG, yn enwedig mewn ardaloedd gwledig, fel yr ymgynghoriad sy'n effeithio ar wasanaethau iechyd yng Ngorllewin Cymru. Awgrymwyd bod angen i Llais roi adborth ar yr ymgynghoriad hwn, gan gynnwys sylwadau ar effeithiolrwydd ymgysylltu â chymunedau gwledig, yn arbennig pa ddulliau a methodoleg a allai weithio orau yn yr amgylchiadau hyn.

A25-07-05: Y Cyfarwyddwr Strategol Strategaeth Sefydliadol ac Ymgysylltu i adeiladu rhagor o wybodaeth am yr effaith a'r rhaglen 'Y gofal iechyd a chymdeithasol a garem' mewn adroddiadau chwarterol yn y dyfodol. **Gweithredu: Ben Eaton**

A25-07-06: Byddai briffio pellach yn cael ei ddarparu i'r Bwrdd ar y rhaglen 'Y gofal iechyd a chymdeithasol a garem'. Byddai hyn yn cael ei ymgorffori yn rhaglen ddatblygu'r Bwrdd. **Gweithredu: Ben Eaton a Richard Bevan**

Adroddiad cyllid hyd at ddiwedd Mehefin 2025

8.0 Amlinellodd y Cyfarwyddwr Strategol Gweithrediadau a Gwasanaethau Corfforaethol sefyllfa ariannol Llais ar gyfer 3 mis cyntaf blwyddyn ariannol 2025/2026. Rhoddodd y papur ddiweddariad hefyd ar gyllideb a rhagolwg 2025/2026.

Draft

8.1 Cadarnhawyd bod Llais wedi aros mewn sefyllfa ariannol sefydlog ar ddiwedd chwarter 1 2025/26. Roedd y sefydliad wedi parhau i wireddu arbedion sy'n gysylltiedig â staffio, a oedd wedi cefnogi ailddyrannu adnoddau i feysydd blaenoriaeth.

8.2 Er bod amrywiadau wedi codi oherwydd newidiadau mewn cyflwyno cam wrth gam, swyddi gwag staffio, a chostau untro, roedd y rhain yn cael eu monitro a'u rheoli'n agos. Byddai'r Tîm Cyllid yn parhau i weithio gyda deiliaid cyllideb i fireinio rhagolygon a sicrhau bod cyllidebau yn parhau i gyd-fynd â chynlluniau cyflawni gweithredol.

8.3 Tynnodd aelod o'r Bwrdd sylw at fater taliadau yswiriant gwladol a newidiadau yn ddulliau CThEM at gontractwyr a gweithwyr asiantaeth ac a fyddai'n effeithio ar Llais a'i ymgysylltiad presennol â staff asiantaeth. Byddai'r Cyfarwyddwr Strategol Gweithrediadau a Gwasanaethau Corfforaethol yn ceisio eglurhad.

A25-07-07: Byddai'r Cyfarwyddwr Strategol Gweithrediadau a Gwasanaethau Corfforaethol yn ceisio eglurhad ar y taliadau yswiriant gwladol ar gyfer contractwyr a staff asiantaethau. **Gweithredu: Joanne Bolton**

Diweddariad y gweithlu gan gynnwys dangosfwrdd

9.1 Diweddarodd adroddiad y Cyfarwyddwr Strategol Gweithrediadau a Gwasanaethau Corfforaethol y Bwrdd ar y cynnydd ar faterion allweddol y gweithlu. Roedd hyn yn cynnwys diweddariadau recriwtio, dysgu a datblygu, gwaith datblygu polisi a gweithgareddau datblygu sefydliadol.

9.2 Darparwyd dangosfwrdd y gweithlu hefyd ar gyfer gwybodaeth, a sôn yn arbennig am y lefelau salwch uwch na'r disgwyl ar hyn o bryd, ond cydnabuwyd bod achosion o salwch tymor hwy wedi lleihau. Nodwyd bod trafodaeth bellach wedi'i chynllunio ar y mater hwn yn y Pwyllgor Gweithlu, Tâl a Thelerau Gwasanaeth nesaf.

9.3 Eglurwyd bod gwaith pellach yn cael ei wneud ar barhau i weithredu'r safonau ymddygiad y cytunwyd arnynt a bod ystod o bolisïau gweithlu yn cael eu hadolygu a'u hailddatblygu i adlewyrchu sylfaen gwerthoedd Llais a'n fframweithiau ymddygiad a diwylliant newydd yn glir.

Draft

9.4 Gofynnodd y Cadeirydd beth oedd cyfweliadau ymadael staff sy'n gadael Llais, yn enwedig y rhai sy'n gadael drwy'r system rhyddhau gynnar wirfoddol wedi'i nodi. Cadarnhawyd bod rhagor o waith yn cael ei wneud ar ddulliau cyfweld ymadael, gan fod hyn yn cael ei wneud yn lleol ac nad oedd allbynnau wedi'u coladu ar draws y sefydliad ar hyn o bryd.

9.5 Byddai adroddiad yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Gweithlu, Tâl a Thelerau Gwasanaeth. Awgrymodd Aelod o'r Bwrdd y gallai ystyried arferion myfyriol yn y maes hwn fod yn fuddiol.

9.6 Eglurwyd bod y Pwyllgor Gweithlu, Tâl a Thelerau Gwasanaeth hefyd wedi derbyn diweddariad ar ddata allweddol y gweithlu yn ei gyfarfod ar 16 Gorffennaf 2025 a bod y cyfarfod nesaf wedi'i drefnu ar gyfer Hydref 2025.

9.7 Byddai gwaith pellach ar fod yn sefydliad sy'n wybodus am drawma, metrigau newydd ar amrywiaeth a chynigion cenedlaethol newydd ar gyfer aflonyddu yn y gweithle hefyd yn cael eu hystyried yn y cyfarfod hwnnw. Gofynnodd Aelod o'r Bwrdd hefyd a ellid ystyried siart strwythur sefydliadol newydd yng nghyfarfod y pwyllgor yn barod i'w gylchredeg yn ehangach i'r Bwrdd.

A25-07-08: Cyfres o ddiweddariadau i'w cyflwyno i'r Pwyllgor Gweithlu, Taliadau a Thelerau Gwasanaeth ym mis Hydref 2025. **Gweithredu: Joanne Bolton**

Gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol yng Ngogledd Cymru

10.0 Rhoddodd Cyfarwyddwr Rhanbarthol Gogledd Cymru gyflwyniad ar wasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol yng Ngogledd Cymru.

10.1 Rhoddwyd trosolwg o waith y rhanbarth, gan gynnwys proffil o ranbarth Gogledd Cymru a'r ymgysylltiad â Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr a'r 6 awdurdod lleol a oedd yn cwmpasu'r rhanbarth.

10.2 Esboniodd y Cyfarwyddwr Rhanbarthol yn benodol y gwaith parhaus sy'n cael ei wneud gyda Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr mewn ymateb i'w safbwynt mewn mesurau arbennig, ac yn arbennig gwaith parhaus ynghylch gwasanaethau iechyd meddwl yn y

Draft

rhanbarth. Roedd y gwaith ar iechyd meddwl yn thema amlwg yn y cyflwyniad.

10.3 Rhoddwyd trosolwg hefyd o'r gwaith yr oedd y tîm rhanbarthol yn ei wneud yn rheolaidd, gan gynnwys gwasanaethau eiriolaeth a chymorth ar gyfer cwynion. Amlinellwyd meysydd allweddol o ymgysylltu hefyd gan gynnwys methiannau mewn gofal colorectal gan 1 Ymddiriedolaeth yn Lloegr, problemau gydag atgyfeiriadau i ymddiriedolaeth GIG arall, diffygion yn y broses ganiatâd, methu â rhoi cyngor a gwendidau mewn monitro contractau – gan flaenoriaethu adrodd ariannol dros ddiogelwch cleifion ac ansawdd gwasanaeth.

10.4 Amlinellodd y Cyfarwyddwr Rhanbarthol hefyd y gwaith sy'n cael ei wneud ar ymgysylltu â'r gymuned a newidiadau i wasanaethau. Roedd gwaith datblygu sylweddol ar y gweill ar gefnogaeth i'r lluoedd arfog a chyn-filwyr sy'n cael mynediad at gymorth iechyd a gofal cymdeithasol.

10.5 Diolchodd y Cadeirydd i'r Cyfarwyddwr Rhanbarthol am y cyflwyniad addysgiadol iawn a diolchodd i'r holl staff yng Ngogledd Cymru am eu gwaith ar ran Llais.

Adroddiad risg corfforaethol

11.0 Cyflwynodd Ysgrifennydd y Bwrdd yr adroddiad risg corfforaethol naratif a chadarnhaodd fod newidiadau wedi parhau i gael eu gweithredu a'u trafod dros y misoedd diwethaf. Roedd hyn wedi cynnwys penodi Rheolwr Llywodraethu a Risg newydd a fyddai'n ymuno â Llais ddechrau mis Awst.

11.1 Roedd gwaith wedi parhau dros yr wythnosau diwethaf ar weithgareddau datblygu, yn enwedig o ran asesu risgiau allweddol, ffynonellau sicrwydd, amserlenni/dyddiadau cau ar gyfer camau gweithredu, canlyniadau disgwyliedig a chwblhau dangosfyrddau risg corfforaethol, a oedd yn cael eu hadeiladu ochr yn ochr â'r system OKR sy'n datblygu (sef y feddalwedd gyfrifiadurol lle'r oedd Llais yn olrhain cyflawni ei nodau a'i flaenoriaethau).

11.3 Croesawodd y Cadeirydd ac aelodau'r Bwrdd fformat naratif yr adroddiad risg. Cytunodd yr aelodau ei bod yn gliriach ac yn haws

ymgysylltu â hi ar ffurf naratif a'i fod yn darparu asesiad rheoli clir o sut roedd risg yn cael ei asesu a'i reoli o fewn y sefydliad.

11.4 Diolchodd y Bwrdd i Ysgrifennydd y Bwrdd am y gwaith parhaus ar ddatblygu adroddiad arddull newydd a oedd yn cefnogi gwaith craffu a sicrwydd y Bwrdd.

Cofnodion y cyfarfod diwethaf: Dydd Mercher 21 Mai 2025

12.0 Cymeradwyodd y Bwrdd y cofnodion o gyfarfod 21 Mai 2025. Cadarnhawyd y cofnodion fel cofnod cywir.

Cofnod gweithredu a thrafod unrhyw faterion sy'n codi o'r cofnodion

13.0 Darparodd Ysgrifennydd y Bwrdd ddiweddariad ar y log gweithredu, trafodwyd a chymeradwywyd hyn gan y Bwrdd. Cytunodd y Bwrdd i symud camau wedi'u cwblhau i'r adran camau gweithredu wedi'u cwblhau.

13.1 Nid oedd unrhyw faterion eraill yn codi o'r cofnodion, heb eu cynnwys mewn mannau eraill yn agenda'r Bwrdd.

Adroddiadau Sicrwydd gan Bwyllgorau'r Bwrdd

14.0 Rhoddodd Cadeirydd y Pwyllgor Archwilio, Risg a Sicrwydd trosolwg o'r cyfarfod Archwilio, Risg a Sicrwydd a gynhaliwyd ar 25 Mehefin 2025 drwy adroddiad sicrwydd.

14.1 Ymhlith y materion allweddol a amlygwyd oedd bod y rhaglen archwilio fewnol ar gyfer y flwyddyn wedi'i chwblhau gyda 3 adroddiad yn cael eu cyflwyno, 1 ohonynt yn darparu sicrwydd sylweddol a 2 arall yn sicrwydd rhesymol. Cyflwynwyd barn gyffredinol y Pennaeth Archwilio Mewnol hefyd a rhoddodd sicrwydd rhesymol cyffredinol i Llais. Cymeradwywyd y rhaglen archwilio fewnol ar gyfer 2025/2026 hefyd.

14.2 Cadarnhaodd Cadeirydd y pwyllgor Gweithlu, Tâl a Thelerau Gwasanaeth fod cyfarfod o'r pwyllgor wedi'i gynnal ar 16 Gorffennaf 2025. Roedd y pwyllgor wedi derbyn diweddariadau ar dueddiadau a metrigau'r gweithlu a thrafododd ei gynllun ar gyfer y flwyddyn i ddod. Roedd hyn i'w gadarnhau yn y cyfarfod nesaf.

Draft

Rhaglen ddatblygu'r Bwrdd

15.0 Cyflwynodd Ysgrifennydd y Bwrdd raglen ddatblygu arfaethedig y Bwrdd yn dilyn adolygiad effeithiolrwydd y Bwrdd a gynhaliwyd yn gynharach yn y flwyddyn. Eglurwyd mai'r bwriad oedd cynnwys allbynnau adolygiad effeithiolrwydd y Bwrdd yn rhaglen waith a chynllun cyffredinol y Bwrdd.

15.1 Cymeradwyodd y Bwrdd y rhaglen ddatblygu arfaethedig a chytunodd y byddai'n cael ei hychwanegu at y blaenraglen waith presennol a'r cynllun amserlen.

A25-07-09 – Ysgrifennydd y Bwrdd i gyflwyno'r rhaglen waith newydd i gyfarfod y Bwrdd ym mis Medi 2025 i'w chymeradwyo. **Gweithredu: Richard Bevan.**

Cwestiynau gan y cyhoedd

16.0 Cadarnhaodd Ysgrifennydd y Bwrdd fod 2 gwestiwn wedi'u derbyn gan aelodau o'r cyhoedd.

16.1 Roedd y cyntaf yn ymwneud â mynediad at dynnu cwyr clust mewn gofal sylfaenol. Gwnaed ymholiadau gyda Llywodraeth Cymru i gadarnhau'r sefyllfa bolisi ac i ymateb i'r aelod o'r cyhoedd am y ffordd orau o gael mynediad at wasanaethau i ddiwallu eu hanghenion. Byddai'r sefyllfa gyda'r ymateb terfynol yn cael ei gadarnhau yn y log gweithredu ar gyfer y Bwrdd i sicrhau ei fod yn dod yn rhan o'r cofnod cyhoeddus.

16.2 Roedd yr ail gwestiwn yn ymwneud â gwasanaethau eiriolaeth plant a phobl ifanc a hefyd y problemau wrth gael mynediad at wasanaethau iechyd meddwl plant a phobl ifanc. Roedd yr aelod o'r cyhoedd hefyd yn bresennol yn y cyfarfod a rhoddodd fewnbwn a gwybodaeth bellach i'r Bwrdd am eu pryderon. Cytunwyd y byddai'r wybodaeth a anfonwyd mewn ymateb hefyd yn cael ei hychwanegu at log gweithredu'r Bwrdd.

A25-07-10: Byddai'r sefyllfa gyda'r ymatebion terfynol i'r cwestiwn yn cael ei gadarnhau yn y cofnod gweithredu ar gyfer y Bwrdd i sicrhau ei fod yn dod yn rhan o'r cofnod cyhoeddus. **Gweithredu: Richard Bevan**

Draft

Dyddiad y cyfarfod nesaf

17.0 Cynhelir cyfarfod nesaf y Bwrdd ddydd Mercher 24 Medi 2025 am 9:30yb, yng Nghasnewydd.

Daeth y cyfarfod i ben gyda'r Cadeirydd yn diolch i bawb sy'n ymwneud â pharatoi'r papurau, y cyflwyniadau a chyfrannu at gyfarfod y Bwrdd.

Draft